

психолог центру. Тематика цих занять різноманітна, але основною метою є розвиток особистості студентів, їх комунікативного потенціалу та психологічної компетентності в цілому. Заняття або тренінги відбуваються раз на тиждень вже два роки та викликають значну зацікавленість студентів.

У процесі групової психологічної роботи студенти беруть участь у психологічних іграх, виконують вправи з когнітивно-поведінкової психології або творчі завдання з арт-терапії. Але завершальним етапом роботи завжди є обговорення результатів тренінгу, а також аналіз почуттів, переживань, емоцій, що дозволяє студентам отримати досвід саморозкриття, підтримки, колективної згуртованої роботи, досвід вираження як позитивних, так і негативних почуттів. Юнаки та дівчата отримують досвід того, як можна виразити свої емоції й приймати почуття, а також індивідуальність іншого. Розвиваючи емпатію і рефлексію, студенти приходять до більш глибокого розуміння себе та інших людей. Вектор інтересів, таким чином, зміщується від зовнішнього до внутрішнього. З'являється розуміння великої цінності духовного та особистісного розвитку, а також глибокої поваги до внутрішнього світу іншої людини.

Висновки. Згідно з численними опитуваннями студентів університету, які брали участь у груповій психологічній роботі, подібна форма діяльності підвищує такі особистісні якості, як відкритість, ширість, здатність до співпереживання, емпатія, рефлексія та розвиток емоційного інтелекту в цілому. Тобто, особистість, унікальність життя іншої людини стають цінністю.

З позицій психологічної науки ціннісні орієнтації можна визначити як значущі елементи структури особистості, які формуються в процесі її соціалізації і виражають спрямованість особистості, внутрішню основу її відносин до дійсності. Система ціннісних орієнтацій через сформований світогляд підтримує постійність спрямованості особистості та сприяє відпрацюванню мети її поведінки. Світогляд лікаря має високе значення для діяльності медичних фахівців, від яких залежить життя мільйонів людей.

Література

1. Ананьєв Б.Г. Особистість, суб'єкт діяльності, індивідуальність. Обр. вир. У 2-х т., Т. 1. М.: Наука, 1980. – с. 124-179.
2. Ананьєв Б.Г. Людина як предмет пізнання. Л.: ЛДУ, 1968. -336с.Гданова О.С. Освітня діяльність як умова реалізації компетентнісного підходу // Інновації в освіті. – 2009. – № 7. – с. 11-23.
3. Бугаєва Т.К. Інтеграція особистісної та професійної готовності медиків к праці у системі хорони здоров'я : автореф. дис. докт. мед. наук /Т. К. Бугаєва. – М, 1996. – с. 26.
4. Вітенко І.С. Основи загальної і медичної психології /В. С. Вітенко, В.М. Піскун. – М: Вища школа, 1994. с. – 176.
5. Серіков В.В. Освіта і особистість. Теорія і практика проектування педагогічних систем. – М: Логос, 1999. с. – 272.

УДК 616.31: 378.14

ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Т. О. Петрушанко, Н. М. Іленко, Е. В. Ніколішина

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

FORMATION OF THAT FUTURE DOCTORS – DENTISTS INTEGRAL COMPONENT OF EDUCATIONAL PROCESS BY ECTS

T. A. Petrushanko, N. N. Ilenko, E. V. Nikolishyna

SHEI of Ukraine «Ukrainian Medical Stomatological Academy», Poltava

Резюме. Реальну цінність для охорони здоров'я України представляє широко освічений лікар, здатний гнучко мислити і перебудовуватися у зв'язку з переходом на сучасні технології і вимоги ринку. Формування толерантної особистості, здатної до реалізації особистих і професійних якостей в умовах сучасного простору стає об'єктивною вимогою часу. Виховання є найбільш ефективним засобом формування світогляду у майбутніх лікарів.

Summary. The real value to healthcare Ukraine represents a highly educated doctor, able to think flexibly and rebuilt in the transition to new technologies and market requirements. Forming a tolerant person, able to implement

personal and professional qualities in a modern space becomes an objective requirement of time. Parenting is the most effective means of shaping the worldview of future doctors.

Вступ. В умовах входження України в міжнародний освітній простір, з урахуванням положень Болонського процесу, вищі навчальні заклади відіграють центральну роль в розвитку європейської спільноти. Парадигма медичної освіти 21 століття реалізує ідею створення системи, що забезпечує перехід професійності лікаря від принципу «на все життя» до принципу «через все життя».

Тому реформа охорони здоров'я України висуває певні вимоги до лікаря. Лікар – це перш за все людина, яка володіє світоглядом адекватним для вирішення, як соціальних і моральних завдань, так і індивідуальних проблем особистості пацієнтів. Лікар – це організатор, який вміє працювати з людьми, цінує існуючий досвід та критично оцінює досягнуте. Лікар – це людина високої культури, широкої ерудиції, справжній інтелектуал.

Підготовка висококваліфікованих кадрів – це одна з пріоритетних ланок діяльності кожної держави. Радикальні зміни, що відбуваються в нашому суспільстві, викликали гуманістичні та демократичні зрушення в ідеології, культурі, свідомості людини. Вони стали необхідністю нових, науково обґрунтованих підходів у підготовці майбутнього лікаря – особистості сучасного типу, свідомого громадянина України, і оголили проблеми у формуванні світогляду – невід'ємного атрибуту його життєдіяльності.

Світогляд фахівця-лікаря, його індивідуальний світогляд – це система наявних у нього понять і уявлень про світ: природу, людину, суспільство і про самого себе, своє місце, свою роль у цьому світі. Світогляд має величезний життєвий сенс і впливає на норми поведінки лікаря, на його ставлення до праці, до пацієнтів, на характер життєвих прагнень, на його побут, смаки, інтереси, погляди на здоров'я, ціннісні орієнтації тощо.

Основна частина. У нашій країні система безперервної медичної освіти сформована на базі класичних медичних вузів або факультетів, які володіють високим педагогічним та науковим потенціалом. В системі медичної освіти домінуюча роль належить профільюючим кафедрам, які безпосередньо здійснюють не тільки професійну підготовку, а й формують світогляд, компетенцію толерантності у студентів-медиків. Умови професійної діяльності лікаря мають надзвичайно широкий спектр спілкування з людьми різних соціальних груп, особистісних установок.

Тому перед системою вищої медичної освіти гостро постає питання не тільки підготовки фахівців нового рівня, а насамперед – формування особистісних якостей майбутніх фахівців, спрямованих на вирішення таких цілей:

виховання людської гідності;

формування міжособистісних відносин у дусі терпимості, поваги, солідарності;

виховання розуміння прав людини в національному та світовому вимірі.

У цьому зв'язку важливо розвивати не тільки нові медичні технології, мати можливість використовувати необхідні діагностичні та лікарські засоби, а й застосовувати в освітній практиці гуманістичні принципи.

В якому напрямку не розвивалося б суспільство, воно завжди буде зацікавлене у формуванні у молодого покоління певного набору цінностей. Духовні цінності визначають життєву позицію людини, мотивацію його вчинків. Це одна з умов повноцінного існування суспільства. Суспільству завжди потрібні люди, які можуть правильно оцінювати існуючу реальність, активно і творчо мислити, приймати самостійні рішення і відповідати за їх виконання.

У процесі професійної підготовки майбутніх лікарів важливим педагогічним аспектом є формування емоційно-вольової готовності студента, майбутнього лікаря, до діалогу з іншою людиною, готовності до компромісу, подолання та запобігання конфлікту в ситуаціях зіткнення особистісних позицій у професійній сфері.

Саме такий напрямок виховного процесу підготовки майбутніх стоматологів є провідним на кафедрі терапевтичної стоматології Вищого державного навчального закладу України «Українська медична стоматологічна академія». Кафедра, яка має понад 90-річну історію існування, у своїй діяльності поряд із активним процесом формування професійної майстерності лікарів-стоматологів керується метою і впливу на формування їх світогляду.

Під час читання лекцій викладачі кафедри терапевтичної стоматології звертають увагу студентів на право людини в національному та світовому просторі, міжособистісні відносини, гідність, повагу.

Під час практичних занять в клінічних залах та спілкування з пацієнтами та медичним персоналом, викладачі кафедри сприяють формуванню у майбутніх лікарів навичок толерантного мислення,

критичного осмислення й вироблення суджень, заснованих на професійних і моральних цінностях. Вважаємо, що виховання в душі терпимості, на сьогоднішній день, необхідно проводити повсякденно та слід розглядати в якості невідкладного завдання навчальних закладів, особливо гуманітарного профілю.

Відповідно до Декларації принципів толерантності (ЮНЕСКО, 1995), толерантність визначається як цінність і соціальна норма громадянського суспільства, що виявляється вправі бути різними всіх індивідів громадянського суспільства; повазі до різноманітності різних світових культур, народів; готовності до розуміння і співпраці з людьми, які відрізняються за зовнішністю, мовою, переконаннями, звичаями, віруваннями.

Толерантність (терпимість) – це не поступка, поблажливість чи потурання. Терпимість – це насамперед активне ставлення, що формується на основі універсальних прав і основних свобод людини.

Прояв терпимості, яке співзвучне повазі прав людини, не означає терпимого ставлення до соціальної несправедливості, відмови від своїх або поступки чужим переконанням. Воно означає, що кожен вільний дотримуватися своїх переконань і визнає таке ж право за іншими. Воно означає визнання того, що люди за своєю природою розрізняються за зовнішнім виглядом, становищем, мовою, поведінкою і цінностям і мають право жити в мирі та зберігати свою індивідуальність. Це також означає, що погляди однієї людини не можуть бути нав'язані іншим.

Виховання є найбільш ефективним засобом попередження нетерпимості. Виховання в душі терпимості починається з навчання людей тому, в чому полягають їхні загальні права і свободи, щоб забезпечити здійснення цих прав і зміцнити прагнення до захисту прав інших.

Толерантність – це гостра необхідність для сучасного суспільства в цілому і для кожної людини окремо. Реальну цінність для охорони здоров'я України представляє лише широко освічений лікар, здатний гнучко мислити і перебудовуватися у зв'язку з переходом на сучасні технології і вимоги ринку.

Висновок. Формування толерантної особистості, здатної до реалізації особистих і професійних якостей в умовах сучасного простору стає об'єктивною вимогою часу. Тому виховання в душі терпимості слід розглядати в якості невідкладного завдання для всіх профілюючих кафедр медичних вузів, а на кафедрі терапевтичної стоматології ВДНГ України «Українська медична стоматологічна академія» є реальністю сьогодення.

Література

1. Hutmacher, Walo. Key competencies for Europe/W. Hutmacher// Report of the Symposium Berne, Switzerland 27-30 March, 1996. Council for Cultural Co-operation (CDCC)// Secondary Education for Europe Strasburg, 1997. – P.11.
2. Бардир Г.Л. Социальная психология толерантности: автореф. дисс. ... д-ра психол. наук. – Спб., 2007. – С.6.
3. Кнабе Г. Заповедь терпимости / Г. Кнабе //Искусство. – 2002. – №20. – С. 12.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

О. М. Полянська

Харківський національний медичний університет

Вступ. Формування світогляду майбутніх спеціалістів залежить від соціального середовища і його умов, від отримання знань, які втілюються у свідомості людини і потім відображаються у професійних уміннях та навичках, типів поведінки, спілкування тощо. У навчальному процесі закладено необмежені можливості для формування наукового світогляду. Важливу роль у системі навчання мають реформи Болонського процесу. Україна приєдналася до Болонського процесу 19 травня 2005 року на Конференції міністрів освіти країн Європи у норвезькому місті Берген. Метою Болонського процесу є підвищення якості освіти у вищих школах, взаємне визнання дипломів у країнах Європи, розвиток мобільності студентів та викладачів.

Основна частина. Кредитно-модульна система організації процесу навчання розподіляється на декілька змістових модулів за семестр, які являють собою підсумкове оцінювання навчальної дисципліни студентом. Необхідно додати, що змістовий модуль будь-якої навчальної дисципліни вміщує у собі